

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710, Факс. 032/320-712, e-mail: ovcar@yu1.net psscacak@psss.rs

Број 12

Датум и место издавања:

15.12.2015. Чачак

Тираж: 350

БИЛТЕН ДЕЦЕМБАР 2015.

САДРЖАЈ

1. Сеоски туризам и ИПАРД програм -Дипл.инг. Весна Нишавић Вељковић
2. Коришћење средстава ИПАРД фонда у периоду 2014-2020 године – Дипл.инг. Милан Дамљановић
3. Неродност воћака условљена дужином дана и недостатком ниских температура –Мр Бранко Танасковић
4. Преглед доминантних цена са зелене и сточне пијаце за децембар 2015

СЕОСКИ ТУРИЗАМ И ИПАРД ПРОГРАМ

Сеоски или рурални туризам се везује за рурална подручја која представљају основне просторе за обављање сеоског туризма, док су главни корисници људи из градске и високоурбане средине. Сеоски туризам је свака привредна активност која настаје када су одмори повезани са пољопривредним производима, услугама или искуствима. Сеоским туризмом се углавном баве пољопривредна газдинства као допунском делатношћу, ради остварења додатних извора прихода. То су домаћинства која се налазе у природном и географском окружењу које им за то пружа услове. Туризам који се заснива на природи и пољопривреди је сегмент туристичке индустрије који може да задовољи потребе људи из других подручја, пре свега градских, као што су: чист ваздух, здрава храна, мир и тишина, шетњу по стазама здравља, чисте изворске воде, рекреација (скијање, санкање, јахање, пецање..). Србија је рурална земља, око 80 % Србије чине рурална подручја, а и поред тога рурални туризам, који би могао знатно да допринесе побољшању животног стандарда сеоског становништва није довољно развијен. Процес европских интеграција Србије и добијање статуса кандидата за чланство у Европској унији омогућило је коришћење претприступних фондова Европске уније за рурални развој (ИПАРД). Сеоски туризам

обухваћен је ИПАРД фондом предприступне помоћи. Као део руралног развоја, сеоски туризам има велику могућност да искористи предприступну помоћ Европске уније за развој сеоског туризма. Средства Програма ИПАРД из европских фондова за рурални развој, потенцијални корисници ће моћи да користе од следеће године, али је важно да се на време припреме како би за та средства могли да конкуришу. Да би искористили ова средства, прихватљиви корисници морају имати добру идеју, довољно средстава и написане пројекте.

Корисници ових средстава могу бити регистровани пољопривредни произвођачи или чланови домаћинства који се баве пољопривредним или непољопривредним активностима на селу као и микро и мала приватна правна лица из руралних подручја. Помоћ је намењена развоју приватних капацитета за сеоски туризам. Прихватљиве инвестиције су изградња и реконструкција или реконструкција или опремање објеката за пружање туристичких и угоститељских услуга, као што су: собе, ресторани, објекти за рекреацију, играње, стазе за јахање, риболов на површинским водама, бициклизам...

Заинтересовани који желе да конкуришу за та средства треба да знају да ће им, уколико прођу на конкурс, средства за неку инвестицију у туризму бити надокнађена у износу до 65% прихватљивих трошкова инвестиције. Минимални износ средстава који може бити враћен је 5000 евра. Највећи износ повраћених средстава је 300 000 евра. Корисник може пријавити до три пројекта и примити из ИПАРД програма укупну подршку у максималном износу до 400 000 евра јавне подршке.

Весна Нишавић Вељковић, дипл. инг
ПССС Чачак

Коришћење средстава ИПАРД фонда у периоду 2014-2020.године

У претходном периоду од стране ЕУ, Србији је омогућено коришћење средстава из ИПАРД фонда у укупном износу од 174 милиона еура у периоду до краја 2020 године

Једна од мера подршке руралном развоју су и инвестиције у физичку имовину за прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства кроз повећање продуктивности, конкурентности и укупног учинка прерађивачких капацитета у индустрији млека и млечних производа, сектору за месо, воће и поврће.

Корисници подстицаја могу бити: предузетници и правна лица/ предузећа, која у структури власништва имају мање од 25% јавног капитала или гласачких права јавних органа, и која су регистрована у АПР, у активном статусу.

Подручја обухваћена мером је територија Републике Србије.

Јавна подршка износи 50% укупних прихватљивих трошкова, односно максимално 60% за инвестиције које се односе на складиштење отпада.

Прихватљиве инвестиције у преради млека:

- Изградња, проширење и модернизација сабирних центара за млеко и постројења за прераду млека.
- Опрема: складиштење, хлађење и превоз млека; унапређење контроле квалитета и хигијене.

-Инвестиције за успостављање система безбедности хране(GHP, GMP, HACCP).

- Специјализована возила за транспорт млека

- Тртирање и уклањање отпада

- Улаганје у технологије за уштеду енергије, заштиту животне средине, опрему и постројења за прераду отпада и међупроизвода.

- ИТ хардвер и софтвер за регистар млека и праћење, контролу и управљање.

Минимални и максимални износ повраћаја средстава за прераду млека и маркетинг:

Минимално-20.000 евра;

Максимално: 2.000.000.евра

Прихватљиве инвестиције за прераду

-Улагање у обновљиве изворе енергије (изградња инсталација и опреме), првенствено усмерено на сопствене потребе

-ИТ софтвер и хардвер за праћење, контролу и управљање

-Физичке инвестиције за успостављање система безбедности хране (GHP, GMP, HACCP)

-Опрема за кланице и третман отпада и нуспроизвода

-Изградња или реновирање кланица, објеката за прераду меса и расхладних просторија за складиштење.

Минимални и максимални износ повраћаја средстава за прераду меса и маркетинг:

Минимално: 20.000 евра;

Максимално: 1.000.000. евра

Прихватљиве инвестиције за прераду воћа и поврћа

-Објекти и опрема за прераду воћа и поврћа (чување, пастеризација, сушење, замрзавање...) као и опрема за паковање и етикетирање, укључујући линије за пуњење, умотавање и обележав

-Изградња или проширење и модернизација просторија које се користе за прераду, у складу са стандардима ЕУ.

-Улагање у обновљиве изворе енергије(изградња инсталације и опрема) првенствено усмерено на сопствене потребе.

-Физичко инвестирање у успостављање система безбедности хране и система квалитета(GHP, GMP, HACCP).

Минимални и максимални износ повраћаја средстава за прераду воћа и поврћа и маркетинг:

Минимално: 20.000 евра;

Максимално: 1.000.000. евра

Максимални износ по кориснику: 2.000.000.евра јавне подршке.

Милан Дамљановић дипл.инг.

Неродност воћака условљена дужином дана и недостатком ниских температура

Свим воћним врстама, а у оквиру врста и неким сортама неопходно је одређено трајање у току дана и вегетације количина светлости да би се остварило нормално развиће, формирање цветних пупољака и, у резултату свега, оптимална родност.

Све врсте воћака сврстане су у две групе: воћне врсте дугог и кратког дана. Воћне врсте кратког дана раније формирају цветне пупољке и задовољавају се релативно малим бројем дана часова активне светлости, који су довољни за почетак формирања цветних пупољака и нормалну родност. Важније врсте које спадају у ову групу јесу: јабука, крушка, леска, неке врсте и сорте шљива и друге. Отуда наведене врсте могу у нашим условима да успевају на већим надморским

висинама и релативно хладнијим ареалима (Пејкић Б. Нолит 78).У таквим условима облачност је у већој мери изражена. Зато није нимало случајно што се јабука гаји на северу Европе, где је дан краћи.

Са друге стране, група воћака дугог дана представљена је, углавном, коштивим воћним врстама, којима је за успевање, развој круне и плодношеће неопходна већа количина дневне светлости, па самим тим и касније долази до формирања цветних пупољака.

Дакле, уколико наведене врсте немају адекватну, одговарајућу количину дневне светлости нема ни формирања цветних пупољака, па ни нормалне родности.

За успешније гајење континенталних воћних врста неопходно је да током зиме постоји одређени период са температуром од 0°C до 7,2° С. Уколико наведене температуре не трају одређени број часова у току зимског мировања настаје неродност воћака.

Већи број сорти јабука и крушака у топлијим ареалима не формирају цветне пупољке.

Одређене коштиваче воћне врсте, пример бресква, за своје успевање, у зависности од сорте, захтевају између 200 и 1100 часова трајања температуре у опсегу 0,0°C до 7,2°C. Уколико то није остварено тада, и поред тога што су формирани цветни пупољци, не долази до формирања нормалног полена и до оплођења. Такви цветни пупољци, по правилу, опадају пре цветања.

Кајсија, на пример, осипа цветне пупољке у зависности од сорте. Сорте хладнијих ареала (као што су крупна рана, мађарска најбоља, кечкеметска ружа и друге) захтевају већи број часова ниских температура. Уколико изостану ниске температуре за време мировања врло често не долази до цветања. Међутим, уколико се поједини цветови и отворе нема оплођења, па самим тим ни родности.

За неке ране сорте шљиве и трешње у току зиме неопходна је температура између 0.0° – 10° С, у укупној суми 467 до 530 часова (Plancher, 1984). Црна рибизла је воћна култура северних ареала. У зависности од сорте неопходна јој је температура-од 3 °С и 0.0° С. Уколико је у току зимског мировања виша температура, онда трајање ниских температура требало би да буде и 1200 часова.

Мр Бранко Танасковић
ПССС Чачак

www.stips.minpolj.gov.rs

Cene voća - zelene pijace u Srbiji za period 21.-27.12.2015. godine

www.stips.minpolj.gov.rs

Strana 3

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA											VOJVODINA						DOMINANTNE CENE				
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Banana (Banana)	140	120	120	110		140	110	120	140	120	120	120	140	120	120	120		140		120	120	120
Grejpfrut (Grapefruit)	150	150	130	130		120	120	150			120		160	150	130	130					150	130
Grožđe belo-ostale (Grape white-other)	300	250		250					300				230		250						250	
Grožđe crno-ostale (Grape black-other)	300								300					250	400					300	300	
Jabuka-Ajdared (Apples-Idared)	60	50	60			50	50		40	60		45	60					50				
Jabuka-Z. delišes (Apples-G.delishes)	80	60	60			50	60	50	50	60	50							60		60		
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	80	60				60	60	50	100		60	50	50					60		60	60	
Jabuka-ostale (Apples-other)	80	60	50	60		50		30	50	40	40	60			80	60				60	60	
Kivi (Kiwi)	200	150	100	110		130	120	130	150	130		130		150	150				120		130	150
Kruška (Pear)	120	120	70	70		200	110	100	200	80	100		100	120	150	120			100	120		
Limun (Lemon)	170	150		140		120	140	150	130	120	120	170	150	150	150	140			150	150	120	150
Mandarina (Tangerine)	150	120		100		120	110	120	120	130	100	150		130	120	120			110	120	120	120
Orah (Walnut)	800	800	700	600		800	600	700	600	500	600	750	700	700	800	800			700	800	600	700
Pomorandža (Orange)	150	100	120	90		70	90	100	100	80	80	130	100	120	80	120				100	100	120

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 21.-27.12.2015. godine

www.stips.minpolj.gov.rs

Strana 4

Jedinica mere din/kg	CENTRALNA SRBIJA											VOJVODINA						DOMINANTNE CENE				
	Beograd Kalenić	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIJA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Brokoli (Broccoli)	200	200	250			200	200	300	180	150			130	220	200				150	200	200	
Karfiol (Cauliflower)	150	150		110		70	60	80	80	80	50	70	100	120	80	80			60	80	80	80
Krastavac-saladni (Cucumber for salad)	180	150		160		150	200	200			200	100		150	180							
Krompir (Potato)	80	70	50	35	50	40		50	50	50	40	50	45	60	60	50			45	50	50	
Kupus (Cabbage)	40	40	30	40	40	30	40	30	50	40	40	40	60	50	40	50			35	40	40	50
Luk beli (Garlic)	600	600	400	400	500	500	500	400	500	350	600	500	350	500	600	350			300	500	500	350
Luk crni (Onion)	80	60	50	25	60	40	60	50	50	60	50	50	60	60	60	60			40	60	50	60
Paprika-babura (Pepper-babura)	300	300	100			300							300	300	350					300	300	300
Paprika-ostala (Pepper-other)	300	300		250		200	250				80	120	300									
Paprika-šilja (Pepper-šilja)	300	300				300					80				350					300	300	
Paradajz (Tomato)	150	150		150		180	130	90			200		140	150	180					150	150	
Pasulj-beli (Beans white)	400	300	250	250	300	300	250	300	200	260	200	200	260		350	300			250	300		
Patlidžan (Eggplant)	250	250						250						200	250					250	250	
Praziluk (leek)	80	80	100		70	80	100	80	80	80	130		115		100	100			100	80	80	100
Spanać (Spinach)	100	80	100		150	100	120	120	150	90	100	100	150	100	120	120			150	100	100	
Tikvice (Zucchini)	200	220	160	180	180	200	180	200	200				200	200	200					200	200	200
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	50	50	30	40	30	30	25	40	30	40	25	15	50	50	50	50			40	50	30	50
Šargarepa (Carrot)	70	70	50	60	60	60	60	60	50	60	50	60	80	70	80	60			60	60	60	80

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 21.-27.12.2015. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina					Dominantna cena- Srbija		
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor		S.Mitrovica	Subotica
Bikovi	>500kg	SM	230																	
Dviske	sve težine	sve rase	240		160	120														
Jagnjad	sve težine	sve rase	330	300	300	320	290	300	300	300	330	300	300	300	280				300	
Jarad	sve težine	sve rase	250	170	180	160	220	200				220						220		
Junad	350-480kg	sve rase											220	230						
Junad	>480kg	sve rase											220	230	220				220	
Koze	sve težine	sve rase			120	150	120						120						120	
Krave za klanje	sve težine	HF											140							
Krave za klanje	sve težine	SM											150					150		
Krmače za klanje	>130kg	sve rase	130		110	130				130	120						130			
Ovca	sve težine	sve rase	150	120	130	110	140	130	120	140	160	140	120	120				120		
Prasad	16-25kg	sve rase	180	200	200	170	190	180	240	170	180	170	200	190	200	170				
Prasad	<=15kg	sve rase	200	210				210	240	190	200	180	210	210	200				210	
Telad	80-160kg	HF	340																	
Telad	80-160kg	SM				360				360	390					400				360
Tovljenici	80-120kg	sve rase	140	160	160	170	140	150	130	150	160	150	150	150	125				150	
Tovljenici	>120kg	sve rase	135	150	120	120				110	140	150	140	130	115					
Šilježad	sve težine	sve rase	240	220				280				220	220						220	

www.srps.fpodunjski.srps.gov

Strana: